

21.11.2017

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
00102 Eduskunta

Lausunnon antaminen sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä sosiaalihuoltolain muuttamisesta

HEL 2017-008548 T 03 00 00

Lausuntopyyntö 10.11.2017

Sosiaali- ja terveysvaliokunta pyytää lausuntoa hallituksen esityksestä (HE 162/2017), jossa ehdotetaan muutettavaksi sosiaalihuoltolakia siten, että lakiin lisätään uusi 12 a §. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala antaa seuraavan lausunnon.

Ehdotetun uuden sosiaalihuoltolain 12 a §:n mukaan valtion varoista korvataan kunnalle kustannukset, kun kansainvälistä suojelua hakeelle ulkomaalaiselle henkilölle on kiireellisessä tilanteessa annettu sosiaalihuoltolain 12 §:n perusteella välttämättömänä huolenpitona ruokaa, lääkkeitä tai sosiaalihuoltolain 21 §:n 1 momentissa tarkoitettuna asumispalveluna tilapäistä asumista. Korvauksen myöntämisen edellytyksenä on, että kyseessä olevan henkilön hakemus on hylätty ja vastaanottopalvelut ovat lakanneet kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 14 a §:n 2 tai 3 momentin perusteella. Toiseksi edellytykseksi korvauksen myöntämiselle on hallituksen esityksen perusteluissa asetettu se, että kiireellisen ja välttämättömän sosiaalipalvelun antamisesta on tehty muutoksenhakukelpoinen päätös.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala pitää esitystä oikeudenmukaisena ja oikean suuntaisena, mutta tällaisenaan riittämättömänä. Vastuu palvelujen järjestämisestä vastaanottopalveluiden ulkopuolelle jääneille ja siitä aiheutuvat kustannukset kohdistuvat yleisesti pääkaupunkiseudun kuntiin, ja paine erityisesti Helsingin kaupunkiin on kova, mikä nostaa kaupungin henkilöstöresurssikustannuksia. Tämä tulisi huomioida kustannusten korvaamisessa.

Sosiaali- ja terveystoimiala toteaa, että kustannukset tulisi korvata myös niiden ennen ulkomaalaislain muuttamista humanitaarisin perus-

21.11.2017

tein oleskeluluvan saaneiden kohdalla, jotka ovat asuneet kunnassa pidempään ja kielteisen oleskeluluvan saatuaan jääneet palvelujärjestelmän ulkopuolelle.

Korvauksen suorittamisen edellytykset asettavat vaatimuksen henkilön yksilöllisestä tunnistamisesta. Tätä tunnistamista helpottaa, kun ulkomaalaisrekisterin tunnistetiedot ovat palvelua annettaessa tiedossa.

Kysymys on kiireellisestä sosiaalihuollosta yksilöllisen tarpeen mukaan ja sen korvaamisesta täysimääräisenä, siis muustakin kuin tilapäisestä asumisesta, ruoasta ja lääkkeistä. Toimeentulotukea voidaan myöntää esimerkiksi välttämättömien vaatteiden hankintaan. Hallituksen esityksessä kunnan korvaus järjestämistään sosiaalipalveluista on rajattu lähinnä niihin sosiaalipalveluihin, jotka turvaavat elämän vähimmäisedellytykset, välttämätön ravinto, lääkkeet ja majoitus. Perustuslain 19 §:n 1 momentti, johon hallituksen esityksessäkin on viitattu, velvoittaa turvaamaan jokaiselle, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, välttämättömän huolenpidon ja toimeentulon. Kyse on siis ihmisarvoisen elämän edellyttämästä turvasta. Hallituksen perusoikeusuudistusta koskevassa esityksessä (HE 309/1993, s. 69) todettiin, että ihmisarvoisen elämän perusedellytyksiä turvaavat myös eräät lasten, vanhusten, vammaisten ja kehitysvammaisten huoltoon kuluvat tukitoimet. Erityisesti välttämättömän lastensuojelun ja vammaispalvelun järjestämisestä aiheutuneet kustannukset tulisi saattaa esitetyn korvausjärjestelmän piiriin.

Hallinnollisiin päätöksiin perustuvien yöpymisten määrä ei ole oikeudenmukainen hätämajoituksen kustannusten korvauserusteena, koska sen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset ovat pääasiassa perustamisesta ja ylläpidosta aiheutuvia yöpymisten lukumäärästä riippumattomia kustannuksia. Hätämajoituksen järjestämisestä aiheutuneiden kustannusten korvaamisen tulisi olla samanlainen kuin pakolaisten vastaanoton korvausjärjestelmä ja korvauksen tulisi olla kuukausiperusteinen.

Esitys ei ole riittävä, jotta kiireellisten ja välttämättömien sosiaalipalvelujen järjestämisestä vastaanottopalveluiden ulkopuolelle jääneille kansainvälistä suojelua hakeneille henkilöille aiheutuneiden kustannusten jako olisi oikeudenmukainen. Päämääränä tulisi olla valtion korvaus kunnalle kaikista kiireellisten ja välttämättömien sosiaalipalvelujen järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista samalla tavoin kuin rajat ylittävistä terveydenhuollosta annetun lain 20 §:n 3 momentissa on säädetty.

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinho
FI1880001200052430
Alv.nro
FI02012566

21.11.2017

Leena Turpeinen
vs. sosiaali- ja terveystoimialan
toimialajohtaja

Liitteet

- 1 [Sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausuntopyyntö 10.11.2017](#)
- 2 [Hallituksen esitys laiksi sosiaalihuoltolain muuttamisesta \(162/2017 vp\)](#)
- 3 [Valtioneuvoston asetus kiireellisten sosiaalipalveluiden kustannusten hallinnoinnista](#)

